

Årsrapport 2023

ALIS og SamLIS rådgivingskontor Oslo

Bakgrunn for rapporten er mandat for ALIS og SamLIS rådgivingskontor, søknad om og rapportering på tilskudd for 2023.

ALIS og SamLIS rådgivingskontor Oslo

Helsedirektoratet har opprettet seks ALIS og SamLIS rådgivingskontorer som til sammen betjener alle norske kommuner samt bistår virksomheter utenfor kommunene som ønsker å bli eller er registrert som utdanningsvirksomheter i samfunnsmedisin. ALIS står for allmennleger i spesialisering og SamLIS står for samfunnsmedisinske leger i spesialisering. De regionale kontorene er lokalisert til Bodø, Trondheim, Bergen, Kristiansand, Ringsaker og Oslo, og finansieres av øremerkede tilskudd over statsbudsjettet,

Kontorene fikk initialt et ansvar knyttet til allmenntilleggsmedisin, men mandatet er endret til også å omfatte samfunnsmedisin. Opprinnelig ble kontorene kalt ALIS-kontorer, men ettersom de nå også har fått ansvaret for samfunnsmedisin kalles de nå ALIS- og SamLIS rådgivingskontor. ALIS og SamLIS Øst har et koordinerende nasjonalt ansvar knyttet til oppfølging av utdanningsvirksomheter i samfunnsmedisin, mens kompetansen for også å kunne styrke spesialistutdanningen i samfunnsmedisin bygges opp på alle kontorene.

Videre i denne årsrapporten vil vi bruke navnet ALIS og SamLIS Oslo om rådgivingskontoret i Oslo kommune. Kontorene er lokalisert i hver sin region for å sikre en likeverdig spesialistutdanning i hele landet. Det sjette kontoret med ansvar for Oslo ble startet opp i 2022 og fikk egne ansatte medio 2023. Bakgrunnen for å opprette det sjette kontoret i Oslo var at man både pga størrelsen av kommunen, men også sin organisering så at Oslo hadde behov for et eget kontor for å ivareta ALIS-kontorenes funksjon. Oslo kommune består av:

- mer enn 700 000 innbyggere,
- 15 bydeler
- nesten 600 fastlegehjemler
- Helseetaten, som har et byomfattende koordinerende ansvar for helsetjenesten i byen og som inkluderer Oslo legevakt og KAD (Kommunal akutt døgnenhet)
- Sykehjemsetaten
- Velferdsetaten
- Kommunen har ifølge legeplan for Oslo 2020 –2024 ca 200 fast ansatte leger, i sykehjem, legevakt, ved KAD, i rusomsorgen og på noen kommunalt drevne legesentre. I tillegg har Oslo etatsoverleger, bydelsoverleger, kommuneoverleger og smittevernoverlege i samfunnsmedisinske stillinger.

Oslo har også flere statlige og andre virksomheter som har søkt registrering som utdanningsvirksomheter i samfunnsmedisin. Hovedansvaret for bistand til disse har ligget til de seks rådgivingskontorenes felles koordinator for samfunnsmedisin, men i økende grad overtar ALIS og SamLIS Oslo ansvaret for oppfølging av de samfunnsmedisinske utdanningsvirksomhetene som er lokalisert innenfor kommunens grenser.

Fram til midten av 2023 hadde Oslo-kontoret en begrenset bemanning primært gjennom allokering av andre ansatte i Helseetaten og en del av oppgavene knyttet til Oslo kommune ble etter avtale ivarettet av ALIS og SamLIS Øst. Nå er imidlertid ALIS og SamLIS Oslo bemannet med 2.5 stilling. Den første perioden har blant annet vært brukt på å skaffe oversikt over status for spesialistordningen i Oslo samt å kartlegge virksomhetenes og aktørenes behov.

I planleggingsfasen har ALIS og SamLIS Oslo benyttet Logic-modellen for å strukturere ulike faser knyttet til planlegging, implementering, kommunikasjon og evaluering av prosjektarbeid. Primært har vi benyttet modellen til å beskrive aktiviteter samt korte- og langsiktige mål som igjen danner grunnlag for tiltak som må settes i verk for å oppnå målene (se vedlegg 1).

Fra siste halvår 2023 har kontoret også gått inn som et likeverdig kontor i det omfattende arbeidet som gjøres nasjonalt. Organisasjonen som helhet er i vekst og utvikling, noe som krever at alle kontorene bidrar med både tid og ressurser til organisasjonsutvikling og samarbeid.

De regionale rådgivingskontorene skal koordinere og styrke spesialistutdanningen i allmenntidmedisin og samfunnsmedisin, blant annet i samarbeid med kommunene og helseforetakene. Målet er gode, strukturerte utdanningsløp for alle allmennleger i spesialisering (ALIS) og alle samfunnsmedisinere i spesialisering (SamLIS). Alle ALIS og SamLIS skal kunne tilbys forutsigbare utdanningsløp med veiledning, supervisjon og læringsaktiviteter.

Gjennom «Forskrift om kompetansekrav for leger» (Kompetanseforskriften) og «Spesialistforskriften» har kommunene fått økt ansvar for spesialistutdanning av leger. Kompetanseforskriften setter blant annet krav til at alle leger med kliniske oppgaver i kommunen skal være spesialister i allmenntidmedisin eller under spesialisering i allmenntidmedisin (Kompetanseforskriften §3).

ALIS- og SamLIS Oslo har siden oppstart vært tilknyttet Oslo kommune og er organisert under avdeling for samfunnsmedisin i Helseetaten. Kontoret arbeider tett med vertskommunen blant annet gjennom ukentlige møter med faggruppe allmennlegetjenesten i Helseetaten. Både faggruppen og ALIS- og SamLIS-kontoret har egen faglig leder. Faggruppen har tett kontakt og godt samarbeid med bl.a. bydels- og etatsoverlegene, og også med de ulike helsefelleskapene som kommunen er knyttet til. I tillegg også med byrådsavdelingen, sykehusene og med en rekke andre relevante aktører knyttet til bl.a. allmennlegetjenesten. Gjennom å holde hverandre oppdaterte på f.eks. regelverk, utviklingstrender, utfordringer og muligheter i allmenntidlegeverdenen gjør vi våre felles interessenter og oss selv bedre ved styrking av innsatsen innen våre respektive ansvarsområder.

Som en del av et nettverk med regionale kontorer har rådgivingskontoret i Oslo tilknytning til et nasjonalt nivå, hvor blant annet regelmessig dialog med Helsedirektoratet og andre aktører gir muligheter til å få innsikt og bidra med erfaringer fra egen region. Gjennom et tett samarbeid med faggruppen kan rådgivingskontoret bringe viktige problemstillinger og tanker om ulike løsningsforslag fra kommune til Helsedirektoratet. Det er fortsatt et stort behov for informasjon om og videreutvikling av den nye spesialistordningen.

Ansatte ved ALIS og SamLIS-kontor Oslo

Navn	Tittel	Stillingsprosent	Periode
Eivind Wik	faglig leder	100 %	fra mai 2023
Philip Benz	spesialkonsulent	100 %	fra juni 2023
Karoline Harding	rådgivende lege	50 %	fra august 2023
Per Stensland	rådgivende lege	20 %	jan. – sept. 2023
Katia Y. Monclair	rådgivende lege	20 %	jan. - jun. 2023
Fredrik Rønning Iversen	rådgivende lege	20 %	jan. - jun. 2023
Synne Schou Øhrberg	avdelingsdirektør	-	2023

Status for registrerte utdanningsvirksomheter

Ett av kriteriene for måloppnåelse for tilskuddsordningen er rapportering på antall kommuner som er registrerte utdanningsvirksomheter.

Allmenntidisin

I Oslo foregår spesialistutdanningen i 15 bydeler, Velferdsetaten, Sykehjemsetaten og i Helseetaten. Status er at Oslo kommune er registrert som utdanningsvirksomhet i allmenntidisin.

Samfunntidisin

Oslo kommune har også søkt om registrering som utdanningsvirksomhet i samfunntidisin, men søknaden var pr 31.12-23. ikke behandlet av Helsedirektoratet. Siden Oslo kommune søkte om registrering før fristen 1. juni 2019 har kommunen en midlertidig registrering.

Det er også flere virksomheter i Oslo, som f.eks. Helsedirektoratet, Direktoratet for e-helse, Folkehelseinstituttet, Statens Helsetilsyn, NAV og Helse- og omsorgsdepartementet som har sendt søknad, men pr.31.12-23 var det kun Helse- og omsorgsdepartementet som hadde fått behandlet og innvilget sin søknad.

Aktiviteter

Overordnet mål for ALIS og SamLIS rådgivingskontorene er å bidra til rekruttering og tilrettelegging for leger i spesialisering i allmenntidisin og samfunntidisin, samt gi trygghet for legene gjennom spesialiseringsløpet ved å bistå og gi råd til kommuner og andre virksomheter.

Aktivitetene nedenfor gjenspeiler måloppnåelse i henhold til mandatet, utført arbeid og oppnådde resultater finansiert av tilskuddet.

Emnekurs i individuell veiledning for allmenntidiler og samfunntidiler

Inntil ALIS- og SamLIS Oslo ble opprettet hadde ALIS og SamLIS Øst ansvar for oppfølging av Oslo kommune. Dette dreide seg også om å holde veiledningskurs for både region Øst og Oslo. Etter at Oslo fikk sitt eget rådgivingskontor har kontorene blitt enige om at disse kursene er hensiktsmessig å holde samlet for de to regionene, og at Oslo gradvis fases inn i arbeidet med å arrangere kursene. I 2023 år har Oslo bidratt økonomisk med andel på 50% ifm. kursene, og deltatt på den siste kursdagen høsten 2023 for opplæring. Fra 2024 holdes kursene felles mellom ALIS og SamLIS Øst og Oslo, og begge kontorene stiller med personell.

Det ble i 2023 arrangert til sammen 7 kurs i individuell veiledning for leger. Kursene er godkjent med respektivt gjeldende kurspoeng for veilederkurs i tråd med gjeldende føringer. Kursene ble utviklet primært for veiledere av ALIS i ny ordning, men etter hvert er både LIS1-veiledere, veiledere i samfunntidisin samt langtkomne ALIS og SamLIS blitt innlemmet i målgruppen.

ALIS og SamLIS rådgivingskontorene har hovedansvar for å fasilitere kursene, og Oslo og Øst har pr i dag 10 kursholdere.

Regionale utadrettede aktiviteter utover veilederkurs

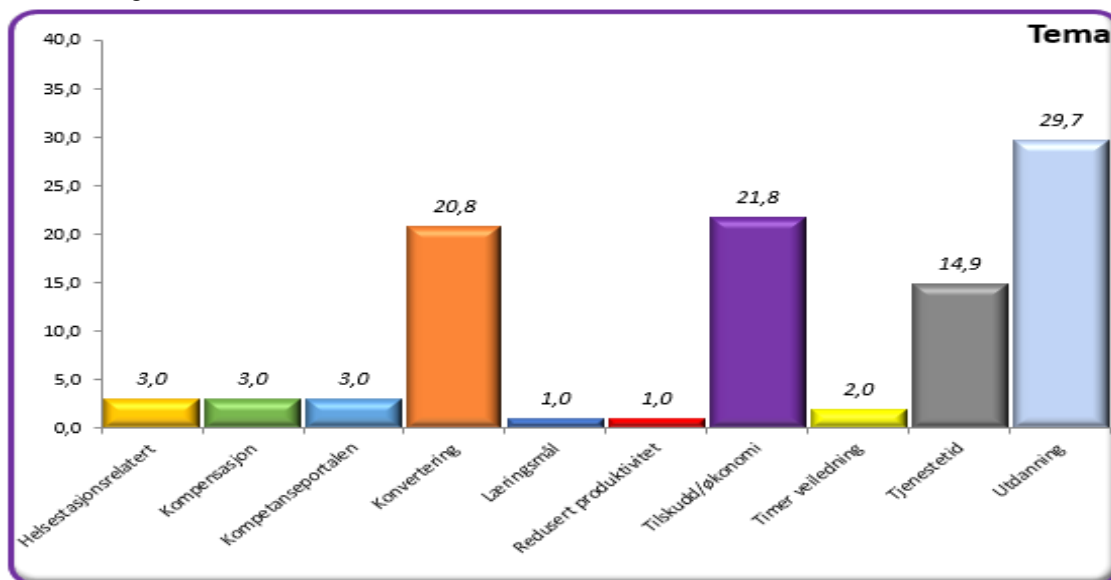
ALIS og SamLIS Oslo har siste halvår 2023 gjennomført møter med de fleste av de 15 bydelene i kommunen samt aktuelle etater. Her har vi fått innsikt i hvordan arbeidet med ALIS-utdanningen er organisert, ulike erfaringer og behov samt hva som oppleves som utfordrende. Vi har også blitt kjent med nøkkelpersoner som er involvert i ALIS-utdanningen, fastlegetjenesten, og som er på arenaer for ALISer i ulike faser av utdanningsløpet.

ALIS og SamLIS Oslo har i tillegg mottatt og besvart en rekke henvendelser på telefon og e-post. Antall e-posthenvendelser er i stor grad registrert fra medio august 2023. Det dreier seg om 101 henvendelser, hvorav mer enn 75 % av sakene har blitt besvart innen 2 virkedager. Blant annet har henvendelsene dreid seg om forhold som er knyttet til følgende temaer:

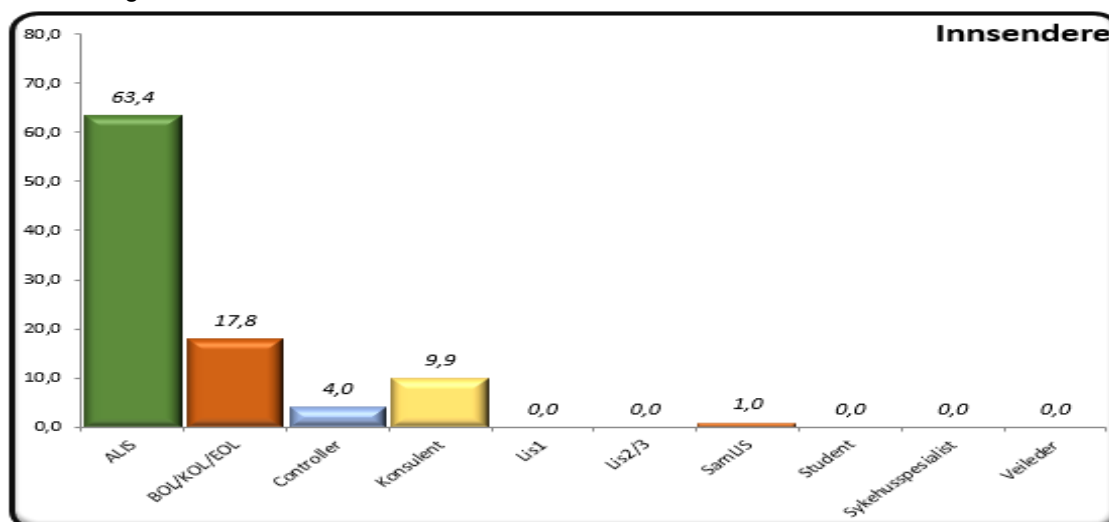
- Registrering som utdanningsvirksomhet
- Utdanningsplaner
- Forståelse og vurdering av læringsmål ALM, FKM og SAM
- Tellende tjenestetid for ALIS og SamLIS
- Læringsarenaer, læringsaktiviteter og godkjent utdanningsløp
- ALIS-avtaler og ALIS-tilskudd
- Krav til tjenesteinnhold ved spesialisering i samfunnsmedisin
- Veiledning, veiledningsavtaler og refusjon av utgifter

I det følgende foreligger en visualisering av antall henvendelser, tema samt hvem som har rettet henvendelsen. Tallene er oppgitt i prosenter.

1. Fordeling av temaer for henvendelse til ALIS-kontoret:

2. Fordeling av hvem som har sendt henvendelse til ALIS-kontoret:

(BOL/KOL/EOL = bydelsoverlege/kommuneoverlege/etatsoverlege)

Deltagelse fra ALIS og SamLIS Oslo på arrangementer i 2023

- 8/2, møte med Oslo Economics – evaluering av handlingsplanen for allmennlegetjenesten
- 22. – 24/3, deltatt på 2 dagers studiebesøk om dansk spesialistutdanning i København.
- 31/5, deltatt på Fastlegekonferansen 2023
- 13. - 14/6, samarbeidsmøte med ALIS- og SamLIS Øst
- 19/6, koordineringsmøte med Helsedirektoratet om ALIS-tilskuddet
- 21/6, besøk fra ALIS og SamLIS Nord's leder
- 22/6, kontaktmøte med Helsedirektoratet på Gardermoen
- 15. – 17/8, deltatt på stand og debattmøte under Arendalsuka
- 6/9, deltatt på Nasjonal konferanse for ALIS og SamLIS
- 25. – 26/9, deltatt på spesialistutdanningskonferansen for leger på Stiklestad
- 29/9, deltatt i møte med Helsedirektoratet om utredning av utdanningsstillinger i allmennmedisin
- 9/11, deltatt på nasjonalt webinar om registrering av utdanningsvirksomheter i samfunnsmedisin med etterfølgende regionalt møte sammen med ALIS og SamLIS Øst
- 20/11, deltatt på oppfølgingsmøte med Helsedirektoratet om oppfølging av ekspertutvalgets for allmennlegetjenestens rapport med forslag til tiltak
- 28/11-1/12, studiereise til Aberdeen og Inverness ifm. recruit and retain. Et samarbeid og informasjonsdeling mellom Norge og Skottland. Deltagere fra alle ALIS- og SamLIS-kontorene
- 30/11, deltatt på ALIS-kveld på Fagernes sammen med ALIS og SamLIS Øst
- 11/12, studiebesøk hos ALIS- og SamLIS Øst på Ringsaker

Faste møter

- Avdelingsmøter i avdeling for samfunnsmedisin i Helseetaten ukentlig
- Møte mellom faggruppe allmennlegetjenesten og rådgivingskontoret ukentlig
- Oslo kommunes samfunnsmedisinske nettverk med møter hver 14. dag
- Faglig leder deltar i regelmessige lederutvalgsmøter enten fysisk eller digitalt
- Regelmessige nasjonale samarbeidsmøter for alle ansatte i de regionale rådgivingskontorene, enten fysisk eller digitalt

Andre møter med bydeler og etater i Oslo kommune

- 6/2, nettverksmøte med ansvarlige ledere for ALIS i bydeler og etater
- 13/3, nettverksmøte for ALIS i Oslo kommune

- 24/4, nettverksmøte for ALIS-veiledere i Oslo kommune
- 30/6, møte med Bydel Nordstrand
- 14/8 og 21/8, arrangert informasjonsmøte for ledere om rapportering på ALIS-tilskudd
- 22/8, møte med Bydel Grorud
- Deltatt i møter og gitt innspill til Oslo kommunes hørings svar på «Ekspertutvalget for allmennlegetjenestens rapport»
- Deltatt i møter og gitt innspill til Oslo kommunes hørings svar på ny spesialitet i palliasjon
- Bidratt i prosessen og i en rekke møter knyttet til å inngå samarbeidsavtaler mellom Oslo kommune og de fire helseforetakene i regionen
- 18/9, møte med Bydel Vestre Aker
- 21/9, møte med Bydel Ullern
- 2/10, møte med Velferdsetaten i Oslo kommune
- 9/10, møte med Bydel Bjerke
- 16/10, møte med Bydel Grünerløkka
- 17/10, møte med Bydel Søndre Nordstrand
- 26/10, møte med Bydel Sagene
- 9/11, møte med Sykehjemsetaten
- 9/11, møte med Legevakten
- 20/11, møte med Bydel Gamle Oslo
- 5/12, møte med Bydel Frogner
- 20/12, møte med Gatehospitalet

Deltakelse i arbeidsgrupper og aktiviteter i samarbeid med de øvrige ALIS og SamLIS-kontorene

- Månedlige nasjonale samarbeidsmøter, digitale og fysiske møter
- Utvikling av felles nettsider, opprettelse av superbrukergruppe og redaksjonskomite for alis.no
- Deltar i følgende arbeidsgrupper:
 - arbeidsgruppe læringsmål i allmennmedisin
 - arbeidsgruppemøte e-læringskurs
 - arbeidsgruppe for organisasjon og utvikling
 - arbeidsgruppe for Colibo/Alisa intranett
 - arbeidsgruppe for profilering
 - arbeidsgruppe for tilskuddsregelverk
 - arbeidsgruppe for samfunnsmedisin
 - arbeidsgruppe for utvikling av veiledningskurs
- Deltar i ALIS- og SamLIS-kontorenes høringsgruppe for ny utdanningsplan i samfunnsmedisin
- Deltar i "Rediscover the joy of General Practice"
- Ledet ALIS- og SamLIS-kontorenes arbeid med hørings svar på rapporten fra «Ekspertutvalget for gjennomgang av allmennlegetjenesten».
- Faglig leder er medlem av brukerforum for kompetanseportalen i regi av Helsedirektoratet
- Oslo-kontoret representerer ALIS- og SamLIS-rådgivingskontorene i referansegruppen for evaluering av handlingsplan for allmennlegetjenesten.

Samarbeidspartnere

ALIS og SamLIS Oslo har deltatt i følgende møter med Helsedirektoratet og andre samarbeidspartnere.

Samarbeidspartner	Aktivitet	Tema	Kommentarer
Helsedirektoratet	Digitale møter	Tilskudd, avklaringer knyttet til spesialistordningen	Blitt enige om at vi møtes hver annen måned digitalt for avklaringer av konkrete problemstillinger samt dialog om nåværende og framtidige oppdrag.
	Fysisk møte		Faste kontaktmøter med lederutvalget
Statsforvalteren i Oslo og Viken	Digitalt møte	Rammer for samarbeid	Sammen med ALIS Øst med diskusjon om samarbeid framover.
RegUT SørØst	Fysisk møte	Rammer for samarbeid	Felles møte med ALIS Sør og ALIS Øst
RegUT	Digitalt møte	Lederne for de fire Regionale utdanningssettene for LIS møtte ALIS-kontorene for utveksling av erfaringer og dialog om videre samarbeid.	Faglig leder for ALIS-kontoret deltok
Legeforeningen	Møte med legeforeningen sammen med ALIS- og SamLIS Øst om spesialisering i samfunnsmedisin	Om spesialistutdanning i samfunnsmedisin	Felles møte med ALIS og SamLIS Øst

“ALIS Airlines”

ALIS Oslo har tatt initiativ til å visualisere ALIS utdanningsløp som en reise, hvor ulike faser av utdanningen er oppdelt som en flyreise satt sammen av følgende hovedelementer: preboarding, onboarding, inflight og arrival. Dette vil bli tilgjengelig fra alle rådgivingskontorene, og vi har omtalt det nærmere som «ALIS Airlines» på nettsidene våre. De ulike elementene av reisen er i praksis sjekklister som beskriver hva som skal skje i de ulike delene av ALIS-reisen, hvem som har ansvar for hva, og hvordan man går frem trinn for trinn. Sjekkliste for preboarding er ferdigstilt, og vi gir i det følgende en kort beskrivelse på nettopp den delen av ALIS-reisen:

Preboarding til en flyreise er prosessen som finner sted før man går ombord i flyet, der passasjerer forbereder seg på reisen. Dette kan inkludere innsjekking, sikkerhetskontroll, venterom og eventuelt

tilgang til flyselskapets lounge. Preboarding handler om å sikre en smidig overgang til selve reisen, redusere stress og forbedre den totale reiseopplevelsen.

Ved utgangen av desember 2023 har ALIS Oslo ferdigstilt et skjema for preboarding som viser prosessen for de som begynte i gammel ordning for spesialistutdanning, men som ønsker å konvertere til ny ordning (vedlegg 1). Akkurat som preboarding til en flyreise, handler det om å forberede den kommende ALIS på de nye utfordringene og oppgavene som venter. Flytskjemaer for resten av «reisen», dvs. onboarding, inflight og arrivals vil utarbeides i 2024.

Vi takker for et godt samarbeid med Helsedirektoratet og andre samarbeidspartnere i 2023, og ser frem til godt samarbeid også videre i 2024.

for ALIS og SamLIS rådgivingskontor Oslo og for Oslo kommune

Oslo, april 2024

Eivind Wik
faglig leder, ALIS og SamLIS rådgivingskontor Oslo

Synne Schou Øhrberg
avdelingsdirektør, avd. for samfunnsmedisin

Program inputs	Aktiviteter	Komme fram til	Utbytte	Mål på kort sikt	Mål på medium sikt	Mål på lang sikt
Tilskuddsmidler fra Hdir til ALIS-kontorene	Vedlikeholde og utvikle en felles nettside	Leger i kommunalt legearbeid som spesialiserer seg i allmennmedisin herunder	Innspill er gitt til myndighetene med forslag til tiltak for å bedre rekruttering og stabilitet i fastlegeordningen.	Flere kjenner til ALIS/SamLIS-ordningen	Helhetlig utdanningsløp og veiledning	Alle fastleger er spesialister i allmennmedisin eller under spesialisering i allmennmedisin (kompetanseforskriften §3)
Tilskuddsmidler fra Hdir til ALIS-leger	Yte bistand ved inngåelse av ALIS-avtale og innhente erfaringer.	-Fastleger -Fastlegevikarer -Introduksjonsleger -Leger i andre allmennmedisinske stillinger i kommunen	Samarbeid på tvers av ALIS-kontorene for å dele erfaringer, sikre nasjonal lik utdanning, og unngå dobbeltarbeid	Terskelen for å starte i spesialisering i allmennmedisin er redusert	Enhetlig utdanningsløp og veiledere	
Bydel/Etat/HEL ledelse av ALIS	Rådgj og bistå kommunene i deres gjennomføring av nettverksamlinger for ALIS	Kommunen/Bydeler		Det er et etablert kontaktnett med alle kommunen i sin region	Leger har en trygghet gjennom spesialiseringsløpet	Økt legerekuttering til kommunale helse- og omsorgstjenester
Veiledere og superviserer	Etablere gode samarbeidsformer mellom ALIS og Legeforening, regionale	ALIS-kontorene i Norge	Formidling av erfaringer med ALIS-avtaler	Det er god kvalitet på veiledere		
Leger under spesialisering i ny ordning for allmenn- og samfunnsmedisin	utdanningssettene for helseforetakene og KS, og Hdir.	Helsedirektoratet	Informasjon om ALIS/SamLIS er spredt	Det er god kvalitet på veiledere		
Revisortid	Gi kommunen støtte og rådgivning mtp. Implementering av Hdires anbefalte utdanningsplaner samt utdanningsplanene i FKM	Statens Helsetilsyn/Statsforvalter	Individuelle veiledere (allmenn/samfunn/evt. del 1) blir utdannet	Det er god kvalitet på veiledere		
	-Gi råd om og veilede i arbeidet med utforming av søknad om registrering	Individuelle veiledere	Oversikt over tilgjengelig veilederkapasitet i allmenn/samfunnsmedisin + del1 som er kommunisert ut	Det er god kvalitet på veiledere		
	-Etablere gode samarbeidsformer mellom utdanningsvirksomheter	Sykehusene i Oslo og Viken	Opprette veilederpool	Det er god kvalitet på veiledere		
	-Etablere gode samarbeidsformer med helseforetak om utdanningsstillinger for ALIS/SamLis inkl. bistå i utarbeidelse av avtaler	Supervisører	Lage maler for gjennomføring av læringsaktiviteter for FKM og klinisk læringsmål	Det er god kvalitet på veiledere		
	-rådgj om gjennomføring av læringsaktiviteter for FKM og klinisk læringsmål utover kurs som arrangeres i regi av Legeforeningen		Gjennomføre LIS-evalueringer i allmenn og samfunnsmedisin og følge opp resultatet i samarbeid med registrerte virksomheter	Det er god kvalitet på veiledere		
	-Formidle om eller gjennomføre egne veiledersamlinger for veiledere i allmenn-samfunn og evt. Del 1		Rapportere til Hdir på gitte suksesskriterier	Det er god kvalitet på veiledere		
	Følge opp/følge med på spesialistutdanningen i allmenn og samfunnsmedisin		Felles nettside og sosial media brukes og er av god kvalitet			
	-Bistå virksomheter med kvalitetsutvikling i spesialistutdanning av leger					
	-Være kanal for innspill til endringer i LM og LA					
	Samarbeid med/rådgj statsforvalteren angående LA i FKM del 1 samt veilederkurs for veiledere i del 1					

Vedlegg 1